

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/50/2024
Identifikačné číslo spisu: 2102899629
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:2102899629.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ T. L. M., narodeného XX. J. XXXX, Q., F. XXXX/XX, 2/ L. L. M., narodeného XX. J.C. XXXX, Q., Ž. XXXX/XX, zastúpeného žalobcom 1/ JUDr. Ľubomírom Nemčekom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Čajkovského 5, proti žalovaným 1/ I. L. R., narodenej XX. R. XXXX, A. W. X, 2/ I. D. R., narodenému XX. P. XXXX, A. W. X, zastúpení Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, so sídlom Bratislava, Rožňavská 2, o odstránenie stavby, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 11C/11/2002, o dovolaniach žalobcov a žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. septembra 2023 sp. zn. 26Co/20/2023, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. septembra 2023 sp. zn. 26Co/20/2023 a rozsudok Okresného súdu Trnava z 3. januára 2023 č.k. 11C/11/2002-433 a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. januára 2023, č.k. 11C/11/2002-433 I. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť do 90 dní od právoplatnosti rozsudku odstrániť na svoje náklady a/ oporný múr, b/ stenu z pálených tehál, ktoré vybudovali na pozemkoch parc. č. 178 a č. 179, k.ú. W. B., v susedstve žalobcov 1/ a 2/, a to v mieste a v rozsahu, v akom sú tieto stavby postavené na pozemkoch žalobcov 1/ a 2/, parc. č. 170/1 a parc. č. 171. II. Vo zvyšku (časť žaloby týkajúca sa obvodovej steny stavby skladových priestorov a obvodovej betónovej steny stodoly) žalobu zamietol. III. Rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania. IV. Štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom (spoločne a nerozdielne) v rozsahu 50 %, štátu súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným (spoločne a nerozdielne) v rozsahu 50 %.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. septembra 2023 sp. zn. 26Co/20/2023 o odvolaniach žalobcov a žalovaných I. potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, II. vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobcami v odvolaní zamietnutých skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho

rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa žalobcovia s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňujú ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré výrokom II. zamietol žalobu žalobcov ohľadom odstránenia obvodovej betónovej steny stodoly a obvodovej steny skladových priestorov. Za najpodstatnejší považoval argument súdu prvej inštancie, že vzhľadom na závery znaleckého dokazovania, podľa ktorého je obvodová stena stodoly len nejakou malou časťou na pozemku žalobcov (rozsah 1 m²), avšak vzhľadom na tento minimálny rozsah nebolo preukázané, kde presne (do ktorého konkrétneho bodu) by mal tento objekt zasahovať do pozemku žalobcov, by bolo v rozpore s dobrými mravmi požadovať od žalovaných odstrániť časť stavby, ktorú nie je možno presne identifikovať a do vlastníckeho práva žalobcov je tak minimálny, že je prakticky bezvýznamný. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcov a žalovaných považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa s nimi osobitne vysporiadať. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním žalovaných v napadnutom výroku I., odvolaním žalobcov v napadnutom výroku II. ako aj závislých výrokoch III. a IV. o trovách konania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia a žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“). Prípustnosť dovolania žalobcovia vyvodili z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Napadli obidva výroky I. a II., nakoľko tento rozsudok považujú za nesprávny. Uviedli, že pred odvolacím aj pred súdom prvej inštancie došlo k vade spočívajúcej v tom, že súdy nesprávnym procesným postupom im znemožnili, aby uskutočňovali procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Navrhli, aby dovolací súd zrušil oba rozsudky a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedli, že súd nepresvedčivo odôvodnil výrok II. svojho rozsudku, v ktorom zamietol žalobu v časti týkajúcej sa obvodovej steny stavby skladových priestorov a obvodovej betónovej steny stodoly. Ďalej súd nevykonal ich navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcej skutočnosti, ktorou bolo užívanie pozemku pod uvedenými obvodovými stenami právnymi predchodcami žalobcov s vedomím, že im tento pozemok patrí až po obvodovú stenu stodoly zhotovenú z drevených dosiek, čo je skutočnosť významná na účely posúdenia otázky vydržania vlastníckeho práva k tomuto pozemku, ktoré vydržanie dôrazne uplatňovali pred súdom prvej inštancie. Takisto nesprávne posúdil podmienky vydržania vlastníckeho práva k pozemku pod obvodovou stenou stavby skladových priestorov a obvodovou betónovou stenou stavby, keď medzi takéto podmienky bez opory v platnej právnej úprave a bez zrozumiteľného vysvetlenia zahrnul vlastnícky titul oprávneného držiteľa k užívaniu alebo súhlas od vlastníka tohto pozemku k užívaniu. Odvolací súd (rovnako) ako aj súd prvej inštancie nevenovali pozornosť obrane žalobcov založenej na uplatnenej námietke vydržania a dôkazov k nej navrhnutých. Navrhli pripojiť súdny spis OS Trnava sp. zn. 19C/113/2009, ktorý súdom prvej inštancie nebol pripojený. Odvolací súd tento nedostatok v dokazovaní nezistil a neodstránil. Odvolací súd sa obmedzil iba na všeobecné konštatovanie o tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia (bod 26. rozsudku odvolacieho súdu). Poukázali na nedostatok odôvodnenia rozhodnutí oboch súdov a ich nepreskúmateľnosť. Takisto poukázali, že odvolací súd sa vôbec nevyjadril k ich podstatnej odvolacej námietke, v ktorej namietali zmätočnú a nezrozumiteľnú argumentáciu súdu prvej inštancie, keď tento bez opory v platnej právnej úprave im vytýkal, že neuviedli vlastnícky titul k užívaniu pozemku pod spornými stavbami a ani výslovný súhlas žalovaných k užívaniu pozemku až po hranicu určenú pôvodnou drevenou stenou stodoly (ide o stenu z drevených dosiek).

4. Žalovaní svoje dovolanie odôvodnili nesprávnym právnym posúdením, odopretím práva na súdnu ochranu a zmätočnosť rozhodnutia. Uviedli, že výrok rozsudku musí uloženú povinnosť vymedzovať tak, aby táto bola jednoznačná a zrozumiteľná. Tieto požiadavky však rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa. Z výroku rozsudku nie je zjavné či majú byť odstránené aj podzemné konštrukcie, najmä

pivnica, resp. jej podzemné základy. Poukázali aj na nevykonateľnosť z technických dôvodov. Uviedli, že výrok rozsudku je zmätočný a nevykonateľný, čo predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces a na súdnu ochranu. Odvolací súd nereagoval na ich odvolacie námietky (článok II. odvolania) a namietali aj znalecký posudok. Súd zároveň porušil ich právo na spravodlivý proces, že sa nevysporiadal s ich námietkami týkajúcimi sa zmätočnosti znaleckého posudku. Takisto vzniesli námietku vydržania, keďže dobromyseľne nadobudli vlastníctvo historickej stavby, ktorej prvý zápis v pozemkovej knihe bol z roku 1896, spolu s pozemkami. Súd sa argumentačne nevysporiadal s dôkazmi, najmä fotografiami, a ich námietkami, pričom v rozpore s obsahom spisu vyslovil záver, že dôkazy a argumenty žalobcov sa týkali iba múrov domu, nie aj oplotenia v dvorovej časti. Týmto takisto bolo porušené ich právo na spravodlivý proces. Žiadali, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, resp. ho zmenil tak, že žalobu zamietne.

5. Žalobcovia a žalovaní sa vzájomne k svojim dovolaniam nevyjadrili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie sporových strán je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6.1. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

6.2. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.3. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

6.4. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

6.5. V danom prípade žalobcovia a žalovaní v dovolaní uviedli dovolací dôvod vyplývajúci z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V súvislosti s predmetným dovolacím dôvodom dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že o tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 431 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako

dovolať sám vysvetlí ako/prečo v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

6.6. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

6.7. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. Dovolací súd s poukazom na obsah spisu, po jeho preskúmaní musí konštatovať, že rozhodnutia oboch stupňov súdov sú zmätočné, nejasné, nezrozumiteľné a arbitrárne. Navyše rozhodnutie súdu prvej inštancie je nevykonateľné, petit je neidentifikovateľný s poukazom na znalecký posudok a pre účely exekučného konania. Z odôvodnenia rozhodnutí napr. nie je zrejmé, čo je to napr. „o oporný múr“ atď. V tomto smere poukazuje dovolací súd na správne námietky dovolateľov (žalobcovia a žalovaní). Stranám sporu bolo tak odopreté právo na spravodlivý proces. Rozhodnutia sú nedostatočne a všeobecne odôvodnené (odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu bod 26. a 27.). Treba dodať, že označenie „oporný múr“, stena z pálených tehál nepredstavuje dostatočnú a nezameniteľnú individualizáciu stavebných prvkov. Je namieste uskutočniť obhliadku daného miesta, doplnenia znaleckého posudku a výsluchu znalca i s poukazom na nový vytyčovací nákras, pokiaľ ide o právnu hranicu (teraz je to stena z nepálených tehál domu žalobcov, ktorý susedí s múrom). Na záver treba zdôrazniť, že súdy opomenuli sa zaoberať s podstatnými návrhmi sporových strán potrebnými v tejto veci.

8. S poukazom na uvedené skutočnosti preto možno označiť prístup odvolacieho súdu a tiež aj súdu prvej inštancie za striktné formalistický vedúci k odmietnutiu poskytnutia spravodlivosti sporovým stranám, čím spor zaťažili vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

8.1. Dovolania žalobcov a žalovaných za danej procesnej situácie aká nastala v prejednávanej veci boli nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom opodstatnene namietali, že súdy nižších inštancií im nesprávnym procesným postupom znemožnili ako stranám, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.2. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s predmetnými ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

9. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.